

Egy kisparcellás lucernaföld talajlakó pókközösségének vizsgálata

Kovács Péter¹ Szinetár Csaba¹; Samu Ferenc²; Horváth Roland³

¹Berzsenyi Dániel Főiskola, Állattani Tanszék, 9701 Szombathely, Pf. 170.

²MTA Növényvédelmi Kutatóintézet, 1525 Budapest, Pf. 102

³Debreceni Egyetem, Evolúciós Állattani és Humánbiológiai Tanszék, 4010 Debrecen, Pf. 3.

**VII. Magyar Pókász Találkozó
Kéked
2006. 10. 06-08.**

Célkitűzéseink

- *Egy heterogén környezetben található kisparcella talajlakó pók-fajegyüttese mennyiben hasonlít a nagyüzemi táblák agrobiont fajok dominálta fajegyütteséhez?*
- *Az Alpokalján folyó faunakutatás eredményeihez egy újabb élőhelytípus felmérésével kívántunk hozzájárulni.*

Terület

- Gencsapáti község külterületén
- Gyöngyös- és a Perint-patak által közrefogott terület (jó vízellátottság, jó termőképesség)
- Mozaikos kisparaszti agrárterület (több évszázadra visszamenőleg)
- Keskeny parcellák (gabona, lucerna, kukorica, extenzív gyümölcsös, ligeterdő- és gyepmaradványok)

Módszer

- Barber-féle talajcsapdák
- 15 db duplaedényes, fedővel ellátott
- 13 hónapig üzemeltek (teljes éven át)
- 13 alkalommal ürítettük: nyári időszakban két-három hetente; télen hónapos ritmusban
- Időtartam: 2003. 04. 17-től 2004. 05. 08-ig.
- Határozás: Loksa (1969, 1972); Heimer & Nentwig (1991); Roberts (1995)
- Elnevezés: Platnick (2005) munkája alapján

Vizsgálatok

- Összehasonlítás: nagyüzemi-kisüzemi tábla
- Bolygatottság vizsgálat (a fajok tolerancia típusai alapján)
- Szezonális egyedszám eloszlás
- Faji összetétel (szezonális minőség) vizsgálat

Eredmények

Adatok

- 1676 darab pók
- 1301 ivarérett példány
- 43 faj
- 16 család

Eredmények

Fogalmak

- **Agrobiont:** agrárterületek 75%-án képviselve voltak. dominancia értékük elérte az 1%-ot (Samu, Szinetár 2002)
- **Agrofil1:** Rendszeresen képviselve vannak az agrárterületeken. Dominancia értékük, 1% és 0,5% között. (Szinetár és mtsi. 2006)
- **Agrofil2:** Rendszeresen képviselve vannak az agrárterületeken. Dominancia értékük, 0,5%-nál kisebb. (Szinetár és mtsi. 2006)

Eredmények

I. Összehasonlítás

- **A környező területek nagyfokú változatossága ellenére a lucernaföldön az egyéves szántóföldi kultúrák, a gabonaföldek faunájához nagyon hasonló fajegyüttes fordul elő.**

I. Összehasonlítás

- *Pardosa agrestis*: 39%
- *Pardosa palustris*: 20, 6%

I. Összehasonlítás

- 16 faj volt gyakori (0,5%-ot meghaladó)

Ebből:

- 6 agrobiont (*Pardosa agrestis*, *Drassyllus pusillus*, *Xysticus kochi*, *Erigone dentipalpis*, *Meioneta rurestris*, *Pachygnatha degeeri*)
- 3 agrofil (*Trachyzelotes pedestris*, *Alopecosa pulverulenta*, *Trochosa ruricola*)
- A 16 faj a mintavétel 96 %-át tette ki

I. Összehasonlítás

- A fennmaradó fajok közül 22 kisebb mértékben, de agrofilmeknek (Agrofil2-nek) tekinthetők.

(*Robertus lividus*, *Stemonyphantes lineatus*, *Stylophora concolor*, *Aulonia albimana*, *Pardosa amentata*, *Pardosa paludicola*, *Pardosa palustris*, *Pardosa pullata*, *Pardosa prativaga*, *xerolycosa miniata*, *zora spinimana*, *Hahnia pusilla*, *Argenna subnigra*, *Cicurina cicur*, *Phrurolithus festivus*, *Drassodes lapidosus*, *Zelotes latreillei*, *Alopecosa cuneata*, *Xysticus cristatus*, *Heliophanus flavipes*, *Heliophanus cupreus*, *Thanatus arenarius*)

I. Összehasonlítás

- 6 faj van olyan, ahol az irodalmak nem rögzítettek agrár élőhelyen való előfordulást.

További két faj:

A domináns *Ozyptila simplex*
és a subdomináns *Phrurolithus minimus*

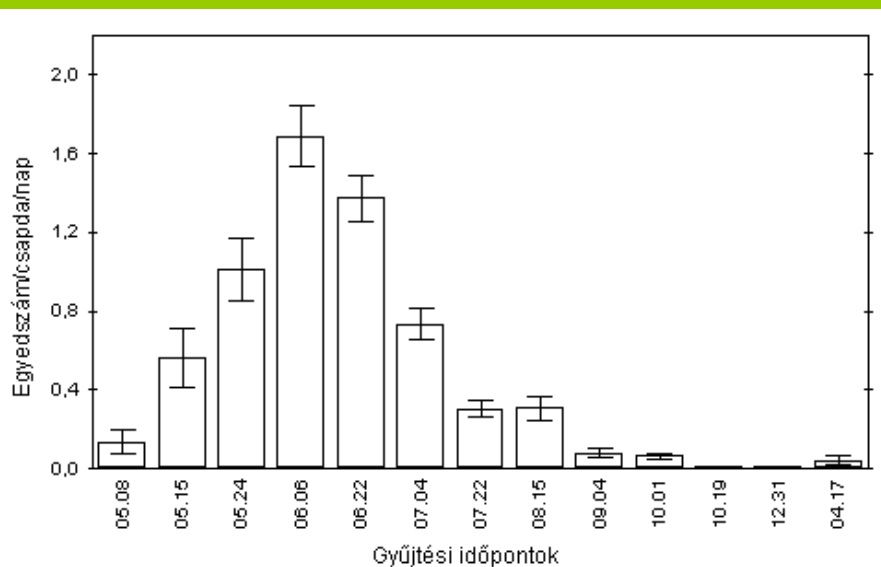
II. Bolygatottság vizsgálata

- Buchar (1992)
- Bolygatást jól tűrő fajok: 19 faj
- Bolygatást közepesen tűrő fajok: 20 faj
- Bolygatást kismértékben tűrő fajok: 4 faj

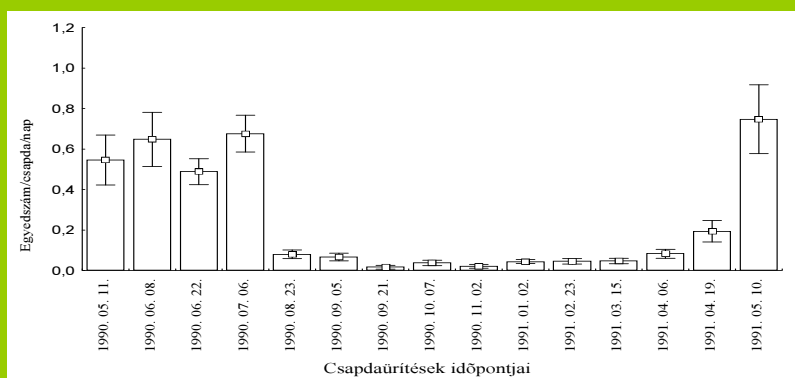
III. Egyedszám vizsgálat

- Az értékek az egy csapda által egy nap fogott átlagos egyedszámot mutatják

III. Egyedszám vizsgálata

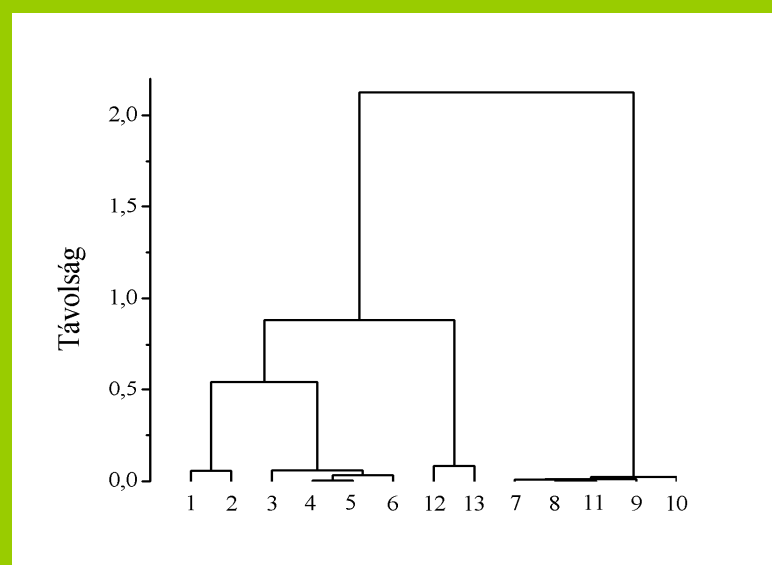
A pókközösség szezonális változásainak vizsgálata (Somlóvásárhely, Holt-tó TT) Szezonális egyedszám változás

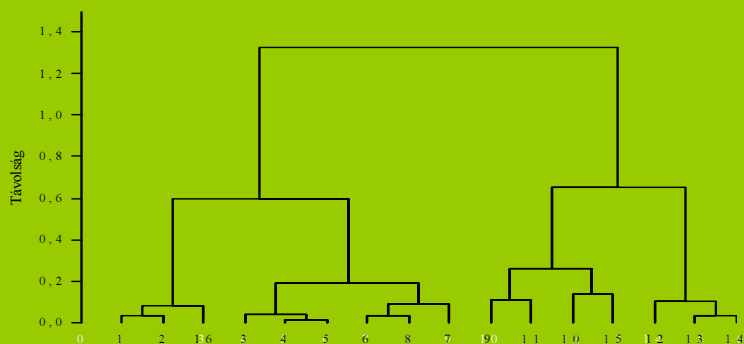
IV. Fajgyűttesek vizsgálata

- Az egyes mintavételi időpontok esetében fogott fajgyűttesek hasonlóságát vizsgáltuk

IV. Fajgyűttesek vizsgálata

A mintavételi időpontok hasonlóságának vizsgálata Cluster-analízissel Somlóvásárhely

- Tavasz   Nyárelő   Nyár   Ősz-koratavaszi   Tél
- 04.06 - 05.25.   05.25. -07.06.   07.23 - 08.23.   09.25. - 04.06
- 11.02 - 03.15
-

IV. Fajegyüttesek vizsgálata

- május elejétől - júliusig elejéig
- augusztustól – novemberig
- december-április

Összefoglalás

- Tipikus agrobiont pókegyüttest tudtunk kimutatni ki egy mindössze 0,2 ha-os lucernás a területén (!!)
- A teljes mintavételi egyedszám 83 %-át agrobiont és agrofil (I-II) fajok teszik ki
- A természetközeli füves élőhelyekkel közös jellemzők:
  - - fő aktivitási időszak nyár elején
  - - tipikus szezonális minőségi változások (aszpektusok)

Köszönetnyilvánítás

- A szerzők köszönetüket fejezik ki:
  - Danka Istvánnak
  - Szita Évának
- A kutatások az OTKA TO48434 és az NKFP6-00013/2005 pályázatok támogatásával folytak.